

A GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK
KÖRLEVELE

2014.

II. félév

50. jubileumi szám

**„AMA NEMES HARCOT MEGHARCOLTAM, FUTÁSOMAT ELVÉGEZTEM,
A HITET MEGTARTOTTAM.”**

Lapzárta után kaptuk a szomorú hírt:

Mayer László, Laci bácsi, november 15.-én hosszú, méltósággal és hittel tűrt szenvedést követően meghalt. Egyesületünk alapító tagja, a kezdetektől, 1989-től az Egyesület vezetőségének tagja, Körlevelünk egy személyes főszerkesztője és mindenese, mindnyájunk Laci bácsija. 14-én még átadhattuk neki a vele közösen elkészített 50.-ik jubileumi lapszámunk kész példányát.

Láttuk rajta, ez megnyugtatta.

Sármezey Árpai szavaival búcsúzzunk Tőled:

„Talán az Úr a magasban meghallgatja szavunkat
És áldva fogad téged szentjei égi körében,
Mert hiszen Őt szolgáltad mindig és minden időben...”

Laci bácsi, hiányozni fogsz nagyon!

Nyugodjál békében!

A Körlevél szerkesztősége

Sajnos a Laci bácsival tervezett interjú már nem készülhetett el, ezért az alábbi részleteket közöljük írásából, amely a Premontrei Gimnázium és az Öregdiákok Egyesületének 4. Emlékkönyvében jelent meg 2008-ban *Emlékeim életemből* címmel.

„Gimnáziumi éveim is jól kezdődtek. Osztályfőnököm, Zimándi Piusz tanította a latint és a magyart. A latint 8 éven át tanultuk. A 3. osztálytól kezdődő németórák jól mentek, addigra már elég jól beszéltem németül. A délutáni önképzőköri és cserkész ös-szejövetelre is a kocsira vitt engem. Reggelente és a tanítás után a kocsira felkapaszkodott néhány útközben lakó osztálytárs is. A tornászás nem volt erősségem, ezért apám gyűrűhintát és mászórudat szerel-tetett a kertben, emellett beíratott az iskolán kívüli vívótanfolyamra, amit tornatanárunk, Ötvös Károly tartott. Egyébként végig jól ment a gimnázium, de énekelni nem tudtam. Ezért az énektanár beszer-vezett a karénekekbe, így ezt is gyakoroltam. Önképzőköri dolgozataim is voltak, ezek közül néhányat sikerült megőrizni, most is megvannak.

1940-ben voltam először cserkész táborban (Pásztón), ugyanebben az évben osztálykirándulásra men-tünk Visegrádra, nyáron pedig a család Balaton körüli utazást tett. Az 1941-es tábor Előszálláson volt (Dunaföldvár mellett), itt mumpszot kaptam. Paulay Ime cserkészparancsnok hazahozott, mert nem tudtak ott gyógyítani.

Az 1944-es év már nagyon zaklatott volt. A március 19-i német bevonulás után a bombázások, és az iskola április elején történt befejezése megváltoztatta életünket. Október végén, az iskolaév kezdete után egy hónappal, megszűnt a tanítás.

A május elején kezdődött rövid nyolcadik osztály után Máriabesnyőn érettségiztünk. Tabló helyett cso-portkép készült az osztályról. [...] Nyáron a gimnazistákkal Gántra mentem cserkész táborba. Nagyon jó volt velük lenni öregcserkészként.

1945 őszén új időszak kezdődött életünkben: a Műszaki Egyetem gépészmérnöki kartára iratkoztam be. 1949 augusztusában szereztem diplomát.

Gimnáziumi osztálytalálkozót ötévenként tartottunk, osztályfőnökünk Zimándi Piusz 1974 végén be-következett haláláig. 1980-tól egy-két még élő tanárunk vett részt ezeken. Fényi Ottóval gyakran talál-koztam budai lakásán. Nagy öröm volt az Öregdiákok Egyesület 1989-es megalakulása. Attól kezdve eb-ben is aktívan működöm.

Feleségemmel, Marikával mindketten könyv-, illetve folyóirat szerkesztőként találtuk meg a kedvünkre való további elfoglaltságot. Én az öregdiákok egyesület körleveleit és emlékkönyveit szerkesztem, felesé-gem is segít ebben.”

KEDVES GYÁSZOLÓ EMLÉKEZŐK, MI VALAMENNYIEN!

Nagy érdeklődéssel néztem meg idén tavasszal Fejéregyházi tanár úr festményeinek kiállítását. Utolsó napjaiban újra végignéztam a kiállítást és találkozhattam Sándorral. Nem tudtam, hogy ez volt az utolsó találkozásunk, mert másnap hirtelen kórházba került végzetes betegsége miatt.

Nagyon közelről érint Fejéregyházi Sándor, valamennyiünk által szeretett és tisztelt Sanyi elhunyt. Nagyon régi emlékeket őrzök róla. Amikor szüleimmel Gödöllőre költöztünk 1937 tavaszán a Király út 9. számú kertes házba, szomszédok lettünk a Fejéregyházi családdal. Akkor ismertük meg Fejéregyházi László tanár urat, nagyon szép feleségét, Irén nénit és három fiukat: Sanyit, Palit és Lacit.

Sanyi akkor kezdte meg gimnáziumi tanulmányait a Premontrei Gimnáziumban, melyben édesapja, közkedvelt nevén „Pufi bácsi,” rajz és a művészettörténelem tanára volt.

Amikor én is gimnazista lettem 1942-ben, már mind a három fiú premontrei gimnazista volt. Legközelebb állt hozzám a két évvel idősebb Laci és részben Pali, velük apró csínytevéseket is elkövettünk, vidám fiúk voltak. Pali rövidesen katonaiskolás lett Nagyváradon. Sanyi már kevésbé vett részt szamárságainkban, mindig komoly maradt. Érdeklődő tisztelettel néztem többek között a cserkészletben készített érdekes repülőgép modelljeit. Én is próbálkoztam hasonlóakat készíteni.

Nyári szünet idején kedvelt szórakozásunk volt a perőci sportrepülőter megfigyelése a Király út túloldaláról, kerti bejáratunkkal szemben. Volt távcsövünk és a vitorlázórepülők fel- és leszállását, az ottani nyüzsgő, jól látható tevékenységeket figyeltük mintegy 3 km távolságból. Sanyi ilyenkor szakszerű felvilágosítást adott a vitorlázórepülők működéséről.

Érettségi után gépészmérnöki oklevelet szerzett és az Óbudai Ganz Hajógyárban kezdett dolgozni, ahol tudása és szorgalma eredményeként főmérnöki állást töltött be a gyár sajnálatos, értelmetlen megszüntetéséig. Nagy megrázkódtatás volt ez az ő számára hosszú évek eredményes munkája után. Feltétlenül említeni kell a Budai Egyetemi Zászlóaljban való részvételét néhány más premontrei öregdiákkal 1944-45-ben. Hála Istennek Buda eleste után kalandos úton sikerült megmenekülnie a reménytelen helyzetben.

1989-ben, a Gödöllői Premontrei Öregdiák Egyesület megalakulásakor a vezetőség tagja lett, az alapítók közé tartozott. Dragsits Imre régi iskolatársával és közvetlen jó barátjával együtt indították el az Egyesület évente két alkalommal megjelenő Körlevelét, kezdetben a rendelkezésükre álló mondhatni kézi módszerekkel, gépelt szövegek és fényképek beragasztásával, a kész

körlevél sokszorosításával, szétküldésével. Amikor már sikerült a körlevelek nyomdai példányait is előállítani, továbbra is tevékenyen részt vettek a körlevelek összeállításában, nyomdai előkészítésében, Mayer László öregdiák társunkkal, vezetőségi taggal a szerkesztésben.

Időközben létrejött a gimnáziumot és tanulóit segítő közhasznú alapítvány, annak lelkiismeretes, tevékeny elnöke volt hosszú éveken át, betegsége miatti lemondásáig. Kiválóan rajzolt, sokszor felkértük tájékoztató plakátjának elkészítésére. Ilyen feladatokat is szívesen, ügyes kézzel oldott meg. Visszatekintve elmondhatjuk, hogy a premontrei múlt és jelen ügyeiben sohasem hiányzott a szinte nélkülözhetetlen részvétele. Itt kell megemlíteni az 1998 és 2008 között létrehozott ötkötetes Emlékkönyv sorozat szerkesztésében és kiadásába végzett sokoldalú munkáját is.

Mint hajógyári főmérnök kiváló munkát végzett, mindig nagy szeretettel beszélt a gyár életéről, munkatársairól. Élvezet volt hallgatni, amikor problémák sikeres megoldásáról, munkatársai: mérnökök, gépészek, hegesztők, kovácsok szakmai tudásáról, megbecsüléséről beszélt, színesen, szeretettel.

Premontrei öregdiákként kedves társunk volt, jól ismerte a múlt történetét, bízott a kibontakozásban, a jövőben. Azok közé tartozott, akik vallották és ma is hirdetik velünk, hogy „premontrei öregdiáknak lenni rangot jelent.”

Kedves Sanyi, emlékező szeretettel búcsúzunk tőled keresztény hitünkben az élő viszontlátás reményében!

Nyugodj békében! Requiescas in pace Christi!

Gödöllő, 2014. szeptember 13.

Polcz Ivánn

FŐTITKÁRI BESZÁMOLÓ

Jubileumok, örömteli események színezik napjainkat, örömteli emlékezések töltenek el bennünket. Ebben az évben ünnepeljük Gimnáziumunk 90 éves jubileumát, az első tanévnyitó (1924. szeptember 21.) 90. évfordulóját. (És itt kell helyesbítenem a legutóbbi beszámolómban írtakat, az eltelt 90 évben nem 54, „csak” 44 – de ez is rengeteg – évnyi volt a kényszerű megszakítás.)

Június 3-án volt 25 éve, hogy Öregdiák Egyesületünk újjáalakult. Ebben a 25 évben Egyesületünk Körlevele 50 alkalommal jelenhetett meg, ez a példányunk a jubileumi ötvenedik szám.

Júniusban, hagyományos Szent Norbert napi összejövetelünkön, szokásaink szerint köszöntöttük jubiláló diáktársainkat, de ennek az alkalomnak az adta meg a különlegességét, hogy együtt ünnepelhettük az 1949-ben érettségizettek 65 éves, valamint első osztályfőnöküknek, az ugyancsak itt, 1934-ben érettségizett Kovács Kolos Bélának 80 éves jubileumát.

Az örömteli események mellett rossz emlékeink is jubilálnak: 70 éve, 1944 áprilisában szállták meg a német csapatok iskolánkat és a 20 éves nyugodt és békés napokat követően kezdődtek a megpróbáltatások.

Örömünkre szolgált, hogy ebben az évben első ízben kerültek átadásra a Sármezey (Haidegger-Liszkay) Alapítvány pályázatának díjai, melyeket Sármezey Árpád öccse adott át a nyerteseknek. A pályázat mellett a gimnázium három tanulója ebből az alapítványból, valamint Körmendy Károly felajánlásából havonkénti ösztöndíjban részesül.

Iskolánk vezetésében szeptember elsejétől változás állt be: Bárdy Péter igazgató úr megbízatásáról lemondott, ezt követően a gimnázium tanáraként végzi munkáját. Ottó atyát követően Péter tizenhét éven keresztül irányította iskolánkat, áldozatos munkájára mindenkor emlékezni fogunk. Köszönetünket fejezzük ki Egyesületünk mindenkori támogatásáért és további munkájához sok energiát, sok sikert kívánunk. Örömünkre szolgál, hogy Egyesületünk munkájában a továbbiakban is tevékenyen részt vesz és így Papp Gabi igazgatóhelyettes mellett órá is mindig számíthatunk. Új igazgatónk, Fancsovitsné Bőjtös Zsuzsának igazgatói megbízásához szívből gratulálunk, nehéz munkájához a jó Isten segítségét kérjük. Lehetőségeink,

tehetségünk szerint munkájában mi is mindenben támogatni fogjuk.

Szomorúan kell közreadnom, hogy Egyesületünk alapító tagja, vezetőségünk tagja, az Alapítvány sok éven keresztüli elnöke, Fejéregyházi Sándor meghalt. Búcsúztatásán szeptember 13-án a premontrei kápolnában sokan vele voltunk. Sándorunk, nyugodjál békében!

Ugyancsak szomorúan kell közreadnom, hogy Körlevelünk örökös szerkesztőjét, irányítóját és mindenest, Mayer Lászlót, mindenki Laci bácsiját, múlt hónapban súlyos baleset érte, azóta kórházban ápolják. Bízunk felgyógyulásában és ehhez a jó Isten segítségét kérjük!

Egyesületünk szerkezete a modern kor követelményeinek megfelelően átalakításra szorult. A már nehézkesen működő évfolyam-osztály felelősi funkciót reményeink szerint az elektronikus kapcsolattartási lehetőségek teljes mértékben kiválthatják, pótolhatják, így a Választmány funkciója meg fog változni. Ehhez az Egyesületi Alapszabály átdolgozása szükséges. Az átdolgozott, módosuló Alapszabály javaslatot megfelelő időben Körlevelünkben közreadjuk. Annak megvitatása, a hozzászólások értékelése után az elképzelésünk szerinti végleges szöveget a 2015-i Közgyűlés elé fogjuk terjeszteni jóváhagyásra. Mindezekhez az egyesületi honlap üzembe helyezése alapfeltétel, bízunk benne, hogy alapos és időigényes előkészítését követően erre mihamarabb sor fog kerülni.

Legutolsó körlevelünkben Polcz Iván számolt be Franciaországban, Bernard barátunknál tett látogatásáról. Az anyagok torlódása miatt a cikkéhez mellékelte képeket nem tudtuk leközzölni, ezt most pótoljuk.

Várady-Brenner András

A FOLYAMATOSSÁG JEGYÉBEN

Kedves Öregdiákok! Tudjátok, hogy én minden beszédemben, írásomban szeretem a példázatokat. Az alábbi példázatnak az a címe, hogy *Keresztény lecke a kanadai vadlibákról*. Ez a rövid írás több tényből, és a tényekből levonható tanulságokból áll, amiből én most kettőt idéznék. Az első a gimnázium közösségének, azon belül is leginkább a felnőtteknek szól:

Tény: A vadlibák csoportosan, V-alakban szállnak. Repülés közben mozgatják szárnyukat, s a levegő felhajtó ereje fenntartja a következő libákat. Így lehetséges, hogy 71%-kal hosszabb távolságot tudnak megtenni, mint ha csak egyetlen pár repülne együtt.

Tanulság: Ha egymást segítve dolgozunk, s a közösségi szellemben végezzük a munkát, sokkal gyorsabban és könnyebben érjük el a célt.

A másik inkább nekem szól:

Tény: Amikor a vezető vadliba elfárad, egy másik veszi át helyét az élen.

Tanulság: A közösségben el kell fogadnunk egymásra utaltságunkat, s a megfelelő pillanatban átadni vagy átvenni a munkát éppúgy, mint a vezetést.

A betegségem után tavaly visszatértem a munkámba, de a további gyógyulásom érdekében vissza kell egy kicsit fogynom magam. Ezért döntöttem úgy, hogy 2014. szeptember 1-jétől lemondok az igazgatóságról, és helyemet Bójtös Zsuzsának adom át, aki betegségem alatt is kiválóan vezette az iskolát. Kívánok neki is és mindenkinek jó munkát, és sok sikert a jövőben is.

Bárdy Péter

SZENT NORBERT NAP ÜNNEPÉRE, 2014. JÚNIUS 7.

70 éve történt:

A gödöllői békés évek, úgy tűnt, elpárologtak. A háború rohamlépésekkel egyre érezhetőbb félelemmel közeledett, és diákéletünk sem maradt zavartalan. 1944. március 19. hírhedt dátum a magyar történelemben, ami ugyancsak véget vetett gondtalan diákközösségünknek is, amikor német katonai teherautók, parancsokat ordító tisztek és „gefreitek” hemzsegték e kora tavaszi reggelen az iskola udvarán. Az iskola, illetve intézet ablakaiból, talán bizonyos félelemmel bámultuk ezt az organizált zűrzavart. Mindenesetre nem volt egy megnyugtató látvány. Még a levegőben keringő szagok is idegennek tűntek: olaj-, benzin-, savanyú izzadságszag. Egyszerűen idegen világ köszöntött be a mi, idáig védettnek tűnt diákéletünkbe. Az intézet, illetve iskola vezetősége, minden erőfeszítéseinek ellenére, nem talált a katonai egység parancsnokságánál megértésre, hogy legalább az iskolaévet befejezhessük. Azonnali hatállyal ki kellett üríteni az épületet. Ahogy az a „nagykönyvben” íródott, idegen uralom alá kerültünk, megszűntünk, mint szuverén territórium.

Ez volt iskolánk első idegenhatalmi megszállása. Szétszóródtunk. Mindenki hazatért, de nem úgy, mint egy „bona fide” iskolaévből jó vagy kevésbé jó bizonyítvánnyal és vakációs tervekkel. Akkor a bizonytalanság, az ismeretlen, valami kísérteties volt az útravalónk. A szokásos év végi „Te Deum laudamus” szentmise elmaradt, csak csendben, magunkban tudtunk hálát adni a Jóistennek. Az internátus és iskola vidám ricsaja, fehér reverendás tanáraink, a diák csalafintaságok, a tanulószobák szilenciuma, mind-mind a voltba burkolódtak és mi, diákok az otthon még többé-kevésbé létező biztonságába tértünk vissza.

Vajon visszajövünk-e még egyszer alma materünkbe?

Alleluja!

2014. június 7-én, Szent Norbert napját ünnepelve itt voltunk, találkoztunk a múltunkkal.

Körmendy Károly

A 13.B BALLAGÁSI BESZÉDE

Ez egy amolyan ballagási töredék,
amiben simán letagadhatnám, de nem fogom, vártam a napot:
mikor végre láthatja az öregem, hogy ő nem, csakis én öregszem,
és lehet, hogy nyögvenyelősen, de valaminek legalább a végéhez értem.
Volt valami „általános” is régen,
de az csak az alap, amire a gimiben mindenki magának falaz, ha épp nem másnak,
mert már nem nőhet tovább az osztályban az egy főre jutó intőátlag.
És bár a holnaptól függ, de valami egyetem-tető is kéne,
tudod, a falra hányt borsó tapétára felkerült egy pár tanári névjegy,

és senkinek sem hiányzik a para, hogy megmarja-e a szűkülő világ sava, vagy beázik, mint egy ködbe épült faházcsoda.

Meg amúgy van az a fejekben lakó is, az az önálló gondolat vagy ki, aki itt kezdett annyira kattogni, na lehet, hogy őt se kéne ilyen létbizonytalanságnak kitenni, mert bár nagy a szája – a korával nőtt szegénynek – így is retteg eleget, hogy talál-e még ehhez hasonló biztos terepet, ha másra nem, legalább melegedni, mert enni azért itt se mindig lehetett.

Nyilván ez nyomta rá a teljesítményre a bélyeget és még véletlenül sem a lustaság vagy ilyenek. Még szerencse, hogy érezték a tanáraink mikor nem hiányzik egy felelet, vagy ha mégse, mert mondjuk bal lábbal keltek fel, akkor is tudták, mikor kell félrenézni vagy megsüketülni úgy fél percre, persze még így se mindig ment, általában mi voltunk azok, akik bal lábbal keltünk fel, olykor még a rendszer ellen is, de szigorúan csak illemből, hogy legyen lehetőség minket az életre is nevelni amellet a sok minden más mellett, aminek lássuk be, egy része teljesen lényegtelen, de egészében mégis lényeges, akárcsak az, hogy elmondjuk most, amiről mi is tudjuk, nem elég egyszer mondani, az 5 év alatt jó párszor hagytuk, hogy elfusson mellettünk a kellő pillanat, vagy csak úgy félvállról gyermekként hánytuk elétek a szavakat, ezért most megpróbáljuk úgy mondani, ahogy mindig is megérdemeltétek volna, megpróbáljuk felnőttként mondani: köszönjük a nekünk szentelt perceket, a belénk vetett bizalmat és türelmet!

a 13.b nevében Gelybó Bence

KEDVES LÁTOGATÁS

Szeptember 30-án iskolánk kedves látogatót fogadhatott. Haidegger Ernőt, 1943-ban érettségizett diáktársunkat fogadhattuk Münchenből. Az alkalmat a 90 éves évforduló szolgáltatta, a média faktos diákok interjút készítettek vele, érdeklődéssel hallgatva már történelminek is tekinthető emlékeit. A vendéglátók által nyújtott kedves fogadtatás Ernőnek nagyon jól esett, és Gödöllőtől szép emlékekkel búcsúzott. Hazaérkezése után Münchenből az alábbi levelet küldte:

München, 2014. október 14.

TISZTELT IGAZGATÓNŐ, KEDVES GABI!

Úgy érzem, kötelességemnek teszek eleget akkor, amikor megköszönöm szíves vendéglátásokat, a rám fordított időt és azt a fáradságot, amivel a régi alma materem környékén felépült létesítményt megmutattatok. Büszkék lehettek az iskolára, de még nagyobb eredménynek lehet elkönyvelni azt a „szellemet,” amit megvalósítottatok, és ami biztosan egy életre szóló élményt nyújt mindazoknak, akik e falak között töltik tanuló éveiket. Ti tényleg a „nemzet napszámossai” vagytok, amiért hála és köszönet illet meg benneteket!

A minap szokásom szerint esti ágyban olvasáshoz a 2013-2014 tanévről készített Évkönyv akadt a kezembe. Bárdy igazgatói beszédének tartalma annyira megragadott, hogy nem tudtam abba hagyni az olvasást, és bizony jóval éjfél után, az utolsó betű befejeztével oltottam el a villanyt.

Annyira hatása alatt voltam az olvasottaknak, hogy hosszabb ideig nem jött álom a szememre, hisz nem mindennapi a mai globalizációs világban egy olyan közösségi szellem kialakulása, mely 600 ember imában kifejezett aggodását eredményezi vezetőjének egészségi állapota miatt. Ennek a légkörnek, szellemnek létrejött a ti eredményetek, és erre büszkék lehettek! A Mindenható áldása kísérje további munkátokat és ehhez jó egészséget kívánok a tanszemélyzet minden egyes hölgy és férfi tagjának szeretettel a vendiákok nevében!

Haidegger Ernő

TOLLAL, SZÓVAL ÉS PÉLDAMUTATÁSSAL TANÍTÓ HALHATATLAN TANÍTÓINK

A napokban emlékeztünk meg arról, hogy gimnáziumunk 90 évvel ezelőtt nyitotta meg kapuit az ifjúság előtt (1924. szeptember). A kerek évfordulóra emlékezve nem felejtethjük el, hogy a rendi középiskolák szellemisége, a tanulók valláserkölcsei nevelése elsőrendű szempont volt. Kiváló ifjúsági lelki nevelők között említhetjük elsősorban Tóth Tihamért (1889-1939), későbbi veszprémi püspököt, aki prédikációival és nagyszerű könyveivel hatott korára. 1919 őszén jelent meg első, azóta is leghíresebb műve, a *Tiszta ifjúság*. A világháborús a forradalmak viharában megrendült, lelki vezérfonalat kereső olvasók úgy elkapták, hogy még abban az évben kétszer kellett újranyomtatni. További, az ifjúság számára írt művei is hasonló sikert arattak. Írásos életművét huszonhárom kötetben gyűjtötték össze. Megdöbbentő, de igaz, hogy nevét ma Spanyolországban jobban ismerik, mint itthon.

Korai elhunytát követő időben, amikor mi kis gimnazisták lettünk, a nagyszerű előd szellemiségének mintegy folytatójaként a modern katolikus ifjúsági pasztoráció képviselője Kosztersitz József (1898-1970), népszerű nevén Koszter atya volt. Ifjúsági szindarabjainak, cserkészjeleneteinek jelentős szerepe volt a hazai cserkészmozgalom pedagógiai irányításában. Az 1930-as évektől a középiskolai diákok iskolai és egyéni nevelése mellett foglalkozott a családi nevelés kérdéseivel is. Korszerű fölfogás alapján fejtette ki a serdülő fiúk számára az önnevelés sokirányú problematikáját. Az 1940-es évek elején fölfigyelt a hazai egyetemi-főiskolai ifjúság sajátos nevelésének kérdéseire, látva az öntudatosan vallásos értelmiségi réteg fölfrissítésének szükségességét. Tollal és szóval, élete példájával nevelte a rábízottakat a korszerű keresztény életre. Jól emlékszem, hogy kisdíák korunkban mindig várakozással töltött el bennünket a nap, amikor hittantanárunk hozta a *Zászlónk* folyóirat legújabb számát, benne Koszter atya folytatásos regényeivel. Konviktor társainknak az 1943-44-es tanévben prefektusuk, aki történetesen Fényi Ottó volt, esténként lefekvés után a hálóteremben rendszeresen felolvasott *Lurkó*, *Iluska* és *Fulgur* című regényeiből.

Életútjáról bővebben az interneten lehet olvasni, számos műve közül a Wikipedia 33 címet sorol fel, ezek közül csak néhány kiemelve: *Kérdőjelek a fiúszyvekben*, *Nas Rector* (főiskolai hallgatók könyve), *Csibészklub*, *Fulgur* (ifjúsági regény, az első magyar sci-fi), *Lurkó* (ifjúsági regény), *Iluska* (ifjúsági regény) *Lépcsőma* (lelki útmutató papok számára)

Polcz Iván

MEGJEGYZÉS: nagy meglepetésemre a *Fulgur* nemrég megjelent új kiadásban is (Szt. István könyvesbolt), de mindhárom regénye letölthető az alábbi linkről:

<http://konyvtar.asztrik.hu/sites/default/files/letoltes/Fulgur.pdf>

<http://konyvtar.asztrik.hu/sites/default/files/letoltes/Iluska.pdf>

<http://konyvtar.asztrik.hu/sites/default/files/letoltes/Lurko.pdf>

90. évforduló

90 ÉV

Múltunk kötelez a méltó folytatásra! Ottó Atyánk már klasszikus mondata most lett igazán aktuális: Iskolánk 90 éves, és nekünk feladatunk ennek a 90 évnek a méltó folytatása.

Iskolánk indulásáról régi évkönyveink így emlékeznek meg:

„A jászóvári premontrei kanonokrend gödöllői reálgymnáziuma 1924. szeptember 21-én nyílt meg. Létesítése a trianoni helyzet következménye volt [...] dr. Takács Menyhért prépost-prelátus Magyarországon szándékozott új intézetet alapítani, hogy az utódállamokból kiűzött rendtagok ismét otthont nyerjenek, tovább folytathassák nemes hivatásukat, az ifjúság nevelését. [...] 1923. szeptember 25-én tették le a reálgymnázium alapkövét [...] számos előkelőség jelenlétében. [...] 1924. szeptember 21-én dr. Takács Menyhért prélátus felszentelte és rendeltetésének átadta a reálgymnázium gyönyörű épületét. Az új intézet igazgatója dr. Stuhlmann Patrik lett. [...] Ez az intézet képezi a rend fennmaradásának s jövődő életének alapját.”

Emlékezzünk az eltelt 90 esztendőre, az iskola létezésének nyugodt és viharos éveire, a nemlétezés éveire is, az intézet premontrei szellemét bennünk mindig tudatosító tanáira és igazgatóira, akiknek áldozatos munkája biztosította és ma is biztosítja mindennek dacára iskolánk megmaradását és változatlan hírnevét.

Várady-Brenner András

AZ ALAPÍTÁS 90. ÉVFORDULÓJÁRA TERVEZETT PROGRAMOK

2014. szeptember 20.	Régen és most... – fotópályázat kiírása
szeptember, október	Múzeumi és levéltári kutatómunka, interjúk készítése öregdiákokkal
2014. október 14.	„Kassa – Rozsnyó – Jászó” - premontrei emléktúra
2014. október 18.	8.00 Emlékkiállítás megnyitója Diákok előadása – kutatások, forráselemzések alapján 9.00 Iskola- és rendtörténeti túra
2014. október 22.	Iskola- és rendtörténeti túra eredményhirdetése Ünnepi műsor
2014. november 21-ig	Osztályok posztereinek elkészítése
2014. november 28.	Az osztályok posztereinek kiállítása, eredményhirdetés Pályázati eredményhirdetés Takács Menyhért megemlékezés 18.00 SZÜLŐK BÁLJA – „Tanár-diák-szülő” jubileumi koncert
2014. december	Premontrei Esték Tanárok és dolgozók tablójának elkészítése
2015. január	Mécs László emlékműsor
2015. június	Antológia jelenlegi és volt diákok műveiből

90. évforduló

RÉGEN ÉS MOST...

Gödöllői premontrei nevelőintézet

Rendház

Gödöllői premontrei nevelőintézet

Kálmán herceg szobra

Gödöllői premontrei nevelőintézet

Belső udvar

Gödöllői premontrei nevelőintézet

Reálgimnázium

Gödöllői premontrei nevelőintézet

Konviktusi rész a teniszpályákkal

90. évforduló

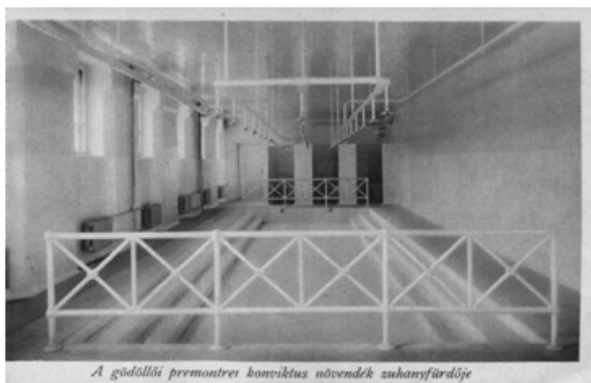
A RÉGI GIMNÁZIUM

A Szent Norbert-Nevelőintézet növendékeinek étkezője.

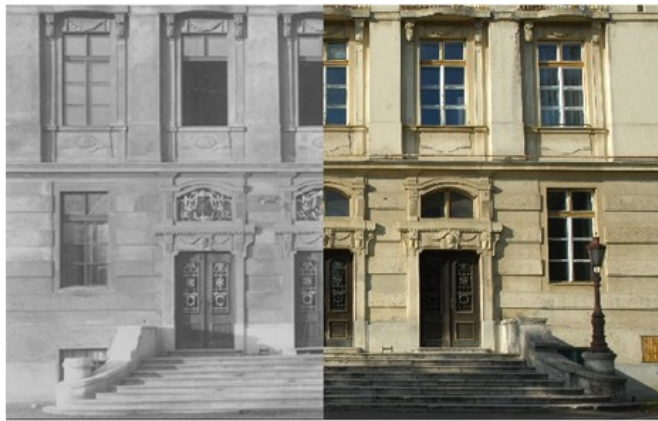

A gödöllői premonstrei konviktus egyik hálóterme

A gödöllői premonstrei konviktus növendék zuhanyfürdője

90. évforduló

Fazekas Bence (11. c) osztályos tanuló pályamunkája

A PREMONTREI SZENT NORBERT GIMNÁZIUM IGAZGATÓI 1924-2014

ISKOLÁNK ALAPÍTÓJA: DR. TAKÁCS MENYHÉRT O.PRAEM. 1861–1933

1924 – 1934 DR. STUHLMAN PATRIK O.PPRAEM.

1934 – 1939 DR. CHAMPIER ISTVÁN O.PRAEM.

1939 – 1943 DR. KUMROVITZ BERNÁT O.PRAEM.

1938 – 1947 DR. GÁBRIEL ASZTRIK O.PRAEM.

A FRANCIA GIMNÁZIUM IGAZGATÓJA

1943 – 1945 DR. SZOPEK LORÁND O.PRAEM.

1945 – 1947 DR. CHAMPIER ISTVÁN O.PRAEM.

1947 – 1948 HAJNAL ZSIGMOND O.PRAEM.

1947 – 1948 DR. STEFANCSIK KONRÁD O.PRAEM.

A FRANCIA GIMNÁZIUM IGAZGATÓJA

1948. AZ ISKOLÁK ÁLLAMOSÍTÁSÁVAL A GIMNÁZIUM MEGSZŰNT

1948 – 1950 DR. SZEMES JÓZSEF (A gödöllői Ady Endre Gimnázium két évig működött a Premontrei Gimnázium épületében, majd Ráckevére költözött az intézmény.)

1992 – 1997 FÉNYI OTTÓ O.PRAEM – **ÚJRAALAPÍTÓ IGAZGATÓ**

1997 – 2014 BÁRDY PÉTER

FELHÍVÁS

Szeretnénk kiegészíteni a kiállítás anyagát olyan **tárgyi emlékekkel, fényképekkel**, amelyek a régi gimnázium diákjainak életét mutatják be. Amennyiben az öregdiákok közül valakinek birtokában van ilyen dokumentum, szívesen készíténénk róla másolatot, illetve az eredeti dokumentumokat is szívesen átv vennénk.

A jelenlegi és volt diákok műveiből készülő antológia szerkesztői várják a **volt diákok verseit, novelláit.**

Várjuk azoknak a kedves öregdiákoknak a jelentkezését is, akik **szívesen adnának interjút** a mai diákoknak a régi iskolával kapcsolatos élményeikről, emlékeikről.

Mindhárom témában Kissné Papp Gabriellánál lehet jelentkezni:

Tel.: 20/359-4201; 28/514-995, levélben: 2100 Gödöllő, Egyetem tér 16., Premontrei Gimnázium, Kissné Papp Gabriellának címezve, vagy a gabi@prem.hu e-mail címre írt üzenetben.

ÜNNEPI NYITÓBESZÉD A 90. ÉVFORDULÓ ALKALMÁBÓL

TISZTELT PREMONTREI ISKOLAKÖZÖSSÉG!

Mikor úgy két hete az igazgatóasszony megkért, mondjak néhány gondolatot az iskolánk alapításának 90. évfordulóján induló rendezvénysorozat nyitó alkalmán, kicsit megjijedtem, még ha nem is látszott rajtam. Megjijedtem a feladattól, mit is mondhatnék közel 600 hallgató előtt olyat, ami nem csak nekem fontos, hanem megérinthet sokakat. Mik azok a gondolatok, amelyek hatással lehetnek azokra, akik igen különböző lelkülettel gyűltek ma össze itt az aulában. Van, aki ha nem is dühös, de bosszús, hogy egy ilyen szombat reggel, amikor egyébként a normális rend szerint pihenni lehetne, be kellett jönni az iskolába. Van, aki arra gondol, valahogy majd csak kibírja ezt a délelőttöt, aztán majd csak eljön a délután, a hétvégével, este esetleg bulival. Talán vannak olyanok is, akik várakozással néznek a mai délelőtti elébe, hátha jó lesz ez, még ha a tanárok találták is ki, meg legalább nem kell az iskolapadban ülni, még ha be is kellett jönni az iskolába. Én most mégis arra kérek mindenkit, akármilyen lelkülettel is érkezett, hogy legalább rövid időre öltöztessük ünneplőbe lelkünket, hiszen végső soron ünnepelni gyűltünk össze.

Születésnapot ünneplünk, iskolánk 90. születésnapját, hiszen 1924 szeptemberében kezdődött meg a tanítás falai között. Még akkor is azt mondom, hogy iskolánk életének 90. évét ünnepeljük, ha történelemtanárként tudom, hogy ebből a 90 évből közel 50 évig a valóságban nem létezett, ugyanis 1944-ben a szovjet megszállás miatt ideiglenesen, 1950-ben a kommunista diktatúra idején a hatalmat gyakorlók szándéka szerint végleg bezárták. Élni azonban élt azoknak a tanároknak a lelkében, akik a két világháború között itt tanítottak, és azoknak a diákoknak a lelkében, akik itt cseperedtek felnőtté. Másként nem is nyithatta volna meg 1992-ben újra kapuit a több évtizedes kényszerszünet után.

Ha egy ember születésnapja elérkezik, főleg, ha kerek évforduló, számadást készít. Minél fiatalabb annál rövidebbet, minél idősebb annál hosszabbat. Aki ezt nem teszi meg, könnyen eltévesztheti az utat, amit élete során be kell járnia, mert ahhoz, hogy pontosan tudjuk hova tartunk, azt is pontosan tudnunk kell, honnan indultunk és milyen utat tettünk meg az eltelt évek alatt. Ez a tanév ennek a számvetésnek a jegyében telik iskolánkban is azért, hogy pontosan tudjuk, merre kell tartanunk a következő években, évtizedekben, legalább még 90 évig.

Amikor születésnapra megyünk, meg szoktuk ajándékozni az ünnepeltet. Sokat törtem a fejem, mi is lehetne az ajándék, amit a mai nap adhatnék. Aztán a minap hallottam egy mesét valakitől, akit nagyon tisztelek, és pontosan tudtam, hogy ez a mese a mi iskolánkról szól, ezért ezt hoztam ma ajándékba.

Hol volt, hol nem volt, valamikor réges-régen élt két testvér. Az egyiknek az egyik dombon, a másiknak az azzal átellenes dombon volt a háza. Minden munkát együtt végeztek. Hajnaltól késő estig művelték a földet, először az egyikét, utána a másikat. Együtt vetették el és aratták le a gabonát. Az egyik testvér egyedül élt, nem volt se családja, se kutyája, se macskája, mikor végzett a napi tennivalókkal, hazatért a házába, ahol nyugalom és csend fogadta. A másik testvér megnősült és gyerekei születtek, mindig gyerekzsivaj töltötte be a házat, hol sírás, hol kacagás, csak nyugalom és csend nem volt abban a házban sohasem. Minden este a nehéz munka után, fáradtan ballagtak haza egyik testvér az egyik dombra a csendes házba, a másik a másik dombra a gyerekzsivajtól hangos házba. Így ment ez év év után.

Az egyik évben nagyon jó volt a termés, nyolcszor annyi gabona termett, mint más években. A két testvér boldogan takarította be az aranyló gabonakalászokat, először az egyik csűrőbe hordták, majd a másikéba a kenyérnek valót, ami majd' kifolyt a csűrőkből.

Fáradtan, a jól végzett munka örömeivel tértek haza, ki-ki a maga házába. Az egyedül élő testvér lefeküdt, de csak forgolódott az ágyában. Akárhogy akarta, nem jött álom a szemére,

90. évforduló

egyre csak az járt a fejében, hogy tulajdonképpen se kutyája se macskája, minek neki ez a sok gabona, bezzeg ott van a testvére, akinek annyi a pulyája, hogy időnként a nevüket sem tudja végigsorolni, csak ha erősen gondolkozik. Ott bizony minden szelet kenyérre bőven jut éhes száj. Hát nem sokat töprenkedett ezután, hanem felöltözött, kiment a csűrbe, fogta a legnagyobb zsákot, amit talált, teletöltötte az aranyló gabonaszemekkel és megindult a testvére háza felé. Lassan ballagott a nehéz zsákkal a vállán a dombról lefelé.

Eközben a fiatalabb testvér is álmatlanul forgolódott ágyában. Hallgatta gyermekei egészséges szuszogását, s folyton bátyja járt az eszében. Szegénynek se kutyája, se macskája, teljesen egyedül él, nincs, aki segítsen neki, ha valami baja lenne. Jól jön neki a nehezebb időkben az a gabona, ami az idén fölöslegben termett. Mikor idáig jutott a gondolataiban, fogta magát, óvatosan, hogy fel ne ébressze a családját, felkelt, kiment a csűrbe, és teletöltötte a legnagyobb zsákot, amit csak talált az aranyló gabonával. Lassan vonszolta maga után a hatalmas zsákot a domboldalon lefelé.

Csodálatos holdfényes éjszaka volt. Ahogy elgondolkodva ballagott a két testvér egyszer csak felnéztek és meglátták egymást. Egy pillanatra nem is értették, mit látnak, aztán, mikor rádöbbenek, hogy mi történt, futni kezdtek, és sírva, kacagva ölelték meg egymást. A Jóisten éppen ebben a pillanatban nézett le, meglátta a testvéreket, elmosolyodott, és elhatározta, hogy azon a helyen építi meg az első templomot.

Így volt, mese volt, igaz volt...

Én azt gondolom, hogy a Jóisten az elmúlt 90 évben akárhányszor lepillantott erre a helyre, a premontrei rendre, a mi iskolánkra, mindahányszor elmosolyogta magát. Ha nem így lenne, most nem ünnepelhetnénk az eltelt 90 évet. Végezetül azt kívánom ennek a közösségnek, hogy ha az Isten a következő 90 évben bármikor lepillant ide, továbbra is mosolyodhasson el azon, amit lát.

Ivókné Szajkó Ottília

GONDOLATOK A 90. ÉVFORDULÓ PROGRAMJAINAK SZERVEZÉSÉRŐL

Atavalyi tanév végén már lelkesen kezdtük összegyűjteni az ötleteket, hogy miképpen ünnepeljük meg ezt a kerek évfordulót. A 2014/2015. tanév elején örömmel vállaltam az évforduló programjait szervező csoport vezetését. A beérkező ötletekből Mucsi Ildikó, Babicz Mária, Vassné Szlovenszky Szilvia és Takácsné Elek Borbála közreműködésével összeállítottuk a programsorozatot, melynek legfőbb célja az emlékezésen kívül az, hogy a mai diákok megismerhessék a régi gimnázium történetét, az akkori diákok életét.

Ehhez szeretnénk minél több tárgyi emléket összegyűjteni a régi diákoktól (évkönyvek, fotók, jelvények, írások, egyéb dokumentumok, stb.). Szüleim (Papp Gábor és Rózsahegyi Piroska premontrei öregdiákok) halála után sok olyan emlékre bukkantunk, amiket az elmúlt évtizedek alatt is sikerült gondosan megőrizniük. Úgy gondolom, volt iskolatársaik is hasonló szeretettel őrzik, őrizték az emlékeket régi iskolájukról.

Édesapám a gimnázium újraindulásakor és az Öregdiák Egyesület alakulásakor is tevékenyen részt vett a munkában, majd később a Szent Norbert napon rendezett találkozók szervezésében. Az ő nyomdokaiba lépve szeretném összegyűjteni és megőrizni az utókor számára a lehető legtöbb emléket. Ebben kérem az öregdiákok segítségét.

A programok közül kiemelten fontosnak tartom a régi diákokkal készített interjúk készítését. Elsőként Várady-Brenner Andrással és az akkor éppen Magyarországon tartózkodó Haidegger Ernő öregdiákokkal készült el az interjú Cser Boglárka 13.b osztályos tanuló közreműködésével. Ebben a jubileumi számban olvashatják az interjú néhány részletét. A következő számban Heckenast Gáborral és Polcz Ivánnal készült interjú részleteit közöljük majd.

90. évforduló

Szeretnénk minél több öregdiákhoz eljutni, ezért kérjük, aki szívesen megosztaná velünk emlékeit, akár írásban vagy interjú formájában, külföldön élők esetében esetleg skype-on, jelentkezzen a következő elérhetőségek egyikén: Kissné Papp Gabriella 20/359-4201, gabi@prem.hu, 2100 Gödöllő, Egyetem tér 16.
Segítségüket előre is köszönöm!

Kissné Papp Gabriella

BESZÉLGETÉS HAIDEGGER ERNŐ ÉS VÁRADY-BRENNER ANDRÁS ÖREGDIÁKOKKAL

Cser Boglárka 13. b osztályos tanuló vezette a 90. évforduló alkalmából tervezett interjúsorozat első beszélgetését Haidegger Ernő és Várady-Brenner András öregdiákokkal. Ebből az interjúból közlünk most néhány részletet.

BOGI: *Szeretettel köszöntjük Ernő bácsit és András bácsit iskolánkban. Mettől meddig jártak a Premontrei Gimnáziumba?*

ERNŐ: 1938-ban, negyedikes koromban kerültem Gödöllőre, mindjárt bentlakásos intézetbe. 1943-ban érettségiztem. A kezdet kezdetén szokatlan volt az intézeti élet. Állandó ellenőrzés alatt voltunk, reggel hatkor keltünk, volt egy félórás szentmise minden nap, kivéve télen, akkor fél hétig lehetett aludni, mert nem volt mise. Az utolsó „békés” évfolyam voltam. 1944-ben már a különböző események, intézkedések megváltoztatták az oktatási időszakot.

ANDRÁS: Én 1942-ben kerültem ide, és nagyon nagy tisztelettel voltam az olyan felnőtt, nagyobb diákok iránt, mint Ernő, akik persze nem vettek észre minket. Mi voltunk a „pofoznivalók”. Az elsősöket lehetett pofozni, ami a másodikosok, harmadikosok privilégiuma volt. A nyolcadikosok már nem alacsonyodtak le idáig. Én abban az évfolyamban voltam, akiknek már „békétlen” diákevek jutottak. 1942 még jó év volt, 1943-ban már szénaszünet volt, december 15-től februárig nem kellett iskolába menni. Aztán bevonultak a németek, és április 4-én vége is lett az évnek, október 15-ig tartott a szünet. November 4-én az oroszok már Jászberénynél voltak, így minket hazaküldtek, a harmadik gimnáziumban ezt a két hetet töltöttem. Aztán jött Pest ostroma, utána a következő évben hadifogolytábor volt itt, tehát ide nem lehetett visszajönni. Pesten a kispapneveldebe, a Horánszky utcába jártunk májustól júniusig, így sikerült befejezni a harmadik osztályt. A negyedik év is csak 6-7 hónap iskola volt a Norbertinumban. Hatodik után államosították az iskolát. Hetedikbe már a gimnázium épületében működő Ady Endre állami iskolába jártam. De nyolcadikban még a gödöllői épületben érettségiztem, mi voltunk az itt érettségiző utolsó osztály.

BOGI: *Mi a legszebb emlékü?*

ERNŐ: A kapcsolatok, a diákok, oktatók közti kapcsolat. Az intézet összlétszáma 120 hallgató volt az elsőtől a nyolcadikig, és maga az intézet az ország leghíresebb intézete volt. Rendkívül drága volt, a havi díj 1938-ban 120 pengő volt, 1943-ban felment 360 pengőre. Hogy ez mit jelent, jól példázza az akkori divatos dal, miszerint havi 120 pengő fixszel, az ember könnyen viccel – a kezdő mérnöki fizetés volt ennyi abban az időben. Az osztályban külön padosorban ültünk mi, a konviktorok (bentlakók), akik egyenruhások voltak, és a másik két padosorban a bejárók. A mi osztályfőnökünk, Szombach Godehard volt, egy rendkívül intelligens, okos ember. Ki kell emelni, amit ti nem tudtok, hogy mit jelentett az inté-

90. évforduló

zeti szellem. A bentlakók éjjel nappal együtt voltak, egy társaságban, és ez egy közös szellemiséget, közös elképzelést, mentalitást eredményezett. A kollegiális szellem nagyon jó volt, baráti, ami fennmaradt később is, miután elhagytuk az intézetet. Életünknek nagyon szép és konstruktív időszaka volt ez, amire nagy szeretettel emlékszünk vissza.

Persze a szabályok szigorúak voltak. Nem hagyhattuk el az intézetet és ez hatodikos, nyolcadikos korunkban már egy belső feszültséget okozott. Ez alól igyekeztünk kitörni, kitalálni valamilyen különleges dolgot. Elmesélem egyik „csínytevésünket”.

Annak érdekében, hogy kicsit megszakítsuk az állandó, monoton létet, kitaláltuk, hogy rósejbnit szeretnénk enni, sütni. Sármezey Árpád barátomnak volt egy villansütője, igen ám, de hol lehetne krumplit sütni? Ott volt a víztorony, az ideális helynek tűnt. Csakhogy a víztorony zárva volt, de valahogy szereztünk kulcsot Hoffmann bácsitól (ő volt a portás), és felmentünk, körülnéztünk. Ott volt villanydugasz, minden szükséges megvolt. A bejárók közül egy fiú, Kilián Frici, akinek az apjának kocsmája volt Gödöllőn, hozott egy liter bort és krumplit meg zsírt. Éjszaka felébresztettük egymást négyen vagy öten, és fellopakodtunk tornacipőben és tréningruhában a víztoronyba, megsütöttük a krumplit, ettük félig nyersen, félig megégve, meséltünk különböző dolgokat, ittuk a bort. De az egyik fiúnak – aki egyike a három még életben lévő osztálytársunknak – Elek Tibornak gyomorpanaszai lettek és mit lehetett csinálni, kinyitottuk az ablakot, ő kidugta a fejét. De sajnos nem dugta ki eléggé, és ennek következményeképpen egy hatalmas folt lett a víztorony oldalán, még a vasúttól is látni lehetett. Utána büszkén mondtuk, hogy „*Exegi monumentum aere perennius*” – Ércnél maradandóbb emléket alkottunk.

ANDRÁS: Kemény iskola volt, fegyelem és szigorúság volt, de ebben az volt a jó, hogy az ember tudta használni a fejét, mégpedig arra, hogyan lehet kibújni valami fegyelmi dolog alól úgy, hogy abból nagyobb botrány ne legyen. Kellemes dolgok is voltak az iskolában. Havonta egyszer tánciskolát tartottak nálunk, jött Endrédi Mimi néni, aki egy híres tánctanárnő volt Budapesten. Kijött Gödöllőre, hozott lányokat is magával, és lehetett táncolni – két ballábbal, négy ballábbal, de jó volt, mert egy kicsit felvidultunk, nem csak fiúkat láttunk. Akkoriban szigorú elkülönülés volt, külön fiú és lánygimnáziumok voltak. Ötödik osztályban (ma 9. évfolyam) Pestről visszajöttünk, és legnagyobb meglepetésünkre lányok is voltak az iskolában. El voltak különítve, amikor kijöttünk szünetben a folyosóra, a lányok bementek a lányszobába, és amikor már kint voltunk az udvaron, a lányokat a felügyelőnőjük, Kató néni kivezette az udvarra. A fiúk mindenhol lehettek az udvaron, a lányok egy fa alatt álltak. Ez jó volt, mert mi így megmustrálhattuk őket. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy ötödikes gimnazistaként az első nap emlékezetes maradt számomra – jöttek a lányok és ez egész jó kezdet volt, érdemes volt megnézni az egyik új kislányt, mert most már 62 éve ő a feleségem.

BOGI: *Ki volt a kedvenc tanáruk?*

ANDRÁS: Nekem abban a szerencsében volt részem, hogy elsős koromban Fényi Ottó volt az osztályfőnököm. Akkor végzett az egyetemen, minket tanított először. Két évig ő volt a konviktusban a prefektusunk, a cserkészparancsnokunk is, az ő szárnyai alatt nőttünk fel. Valóban kisugárzása volt már akkor is. Felnőtt, komoly férfi volt akkor a szemünkben (25 éves volt akkoriban). Közvetlen volt és szigorú. Mindent tudott rólunk, de tartotta a távolságot. De jó barát is volt. A cserkész táborban reverenda helyett rövidnadrágban szaladgált velünk. Hajnal Zsiga nagy focista volt, és a kollégium felsorakozott, akkor már 210-en voltunk, hármassorban kimentünk a sportpályára, és Zsiga reverendában focizott. A hófehér reverenda kicsit elszíneződött.

90. évforduló

BOGI: *Mit jelent önöknek premontrei öregdiáknak lenni? Hogyan határozta meg az életüket?*

ERNŐ: Visszaemlékezni a fiatalságra csodálatos, és a múlt emlékei rózsaszín függönyön keresztül tárulnak elénk, és a rosszat, a kellemetlen dolgokat vagy elfelejtjük, vagy egy kicsit már tompítjuk. A szépet százszorosan megszépítve látjuk. Másik dolog, amit kiemelnék, az a rendkívül szoros baráti kör, bentlakásos testvéri állapot volt.

ANDRÁS: Furcsa belegondolni, mit jelent öregdiáknak lenni. Tulajdonképpen az embert minden emléke – a feleségetől eltekintve is – ide köti. A baráti kör ma is a régi iskolatársakból tevődik össze. Valahogy amikor mi a háború után szétszéledtünk, tudtunk a szétvert tanárainkról, Fényi Ottóval néha tudtunk találkozni. Sajnos tanáraink nyomorult körülmények közé kerültek. A volt prépost prelátus, Gerinczy Pál vasúti pénztárosként hunyt el. 1989-ben jött a hír, hogy Fényi Ottó irányításával újjáalakulhat ez a baráti közösség, az eredetileg 1928-ban alakult premontrei diákszövetség. Tudtuk, hogy az a feladatunk, hogy megőrizzük az emlékeket a hiányzó, kimaradt évtizedek ellenére is. A múltat meg kell őrizni, hogy a jövőt építeni tudjuk. Széchenyi mondta: „Akinek múltja nincs, annak jövője sincsen.” Ezért itt az Öregdiák Egyesületben arra törekszünk, hogy ezek az emlékek megmaradjanak, a kapcsolatok fennálljanak. Az a feladatunk itt az egyesületben, hogy a rózsaszínű emlékeket a valóságba áttéve tényleges emlékként megőrizzük, és ennek az iskolának a régi diákjait, a régi tanárait az emlékezetünkben megtartsuk. Azokat is, akiknek ti már csak a sírjait látjátok a temetőben.

BOGI: *Milyennek látják a mostani iskolát, a mostani diákokat?*

ERNŐ: Én csak az elragadtatás legmagasabb hangján tudok szólni. Az iskolának van egy légköre és ez a légkör kiterjed azokra, akik ide bejönnek és elkezdik itt a tanulást, akik fiatal oktatóként alkalmazkodnak ehhez a légkörhöz. Mindenkinek jó egészséget kívánok ahhoz, hogy ezt a szép munkát tovább is eredményesen tudják folytatni és a Jóisten áldását kérem ehhez a munkához.

ANDRÁS: Én azt tudom, hogy ebben az iskolában – mivel ismerek számos más iskolát is – teljesen más a légkör. Itt tényleg jó értelemben azt lehet mondani, hogy ez az iskola azért valahol magán viseli azt a szellemet, ami annak idején, kilencven évvel ezelőtt itt megszületett. Persze azért nyilván minden más, és Isten őrizze, hogy ne más legyen, mert hiszen egészen természetes, hogy fejlődik minden. Nekünk soha nem szabad saját magunkhoz hasonlítani a lassan három generációval mögöttünk lévő korosztályt, azokat, akik itt vannak. Tudomásul kell vennünk, hogy megváltozott a világ.

Az iskoláról azt mondhatom, hogy ez egy jó iskola, minden értékelésnél, mérésnél a legjobbak között van. Ebben is benne van azért a kilencven év, a hagyományok, a gyökerek. Sorolhatnám a tanári kar több tagjának a felmenőit, akik ebbe az iskolába jártak, és valahogy ez a szellem, a kötődés, az elkötelezettség átöröklődik. Papp Gabinak az édesapja, édesanyja nekem iskolatársam volt, Bárdy Péter szülei és Böjtös Zsuzsa apósa is premontrei öregdiák, Dombóvári Kati a Pupák nevezetű tornatanárunknak, Ötvös Károcsi bácsinak az unokája, és így tovább. Számos személyes kötődést említhetnék még. Ezáltal is biztosított, hogy ez a gimnázium őrzi mindazt, amiért az annak idején létesült. Maradjon is így!

BOGI: *Reméljük így is marad. Köszönöm szépen az interjút!*

90. évforduló

90 ÉV, AZ BIZONY 90 ÉV!

Az ünnepség mindannyiunk számára felemelő érzés. Kifejezetten akkor válik azonban felejthetetlen élménnyé, mikor ünnepi örömről megoszthatjuk társainkkal, barátainkkal. Az iskolánk alapításának 90. évfordulója alkalmából rendezett, rendhagyó akadályversennyel egybekötött emléknapi kitűnően példázta a fent írtakat.

Október 18-án nem egy átlagos szombati napra ébredtünk. Nem. Semmiféleképpen sem mondható átlagosnak, hiszen azon túl, hogy munkanap lévén iskolába kellett jönnünk, lehetőségünk nyílt ismereteink bővítésére a 90 éve alapított gimnázium kapcsán. A napot Piusz atya nyitotta meg, majd ezt követően Ivókné Szajkó Ottília tanárnő az isteni gondviselésről szóló tanulságos meséje hangolt rá bennünket az előttünk álló napra. A reggeli közös programot Nagy Katalin 11.a osztályos tanuló zárta a gimnázium történetét bemutató kiváló előadásával. Ezt követően rövid technikai útbaigazítás hangzott el Kissné Papp Gabriella igazgatóhelyettestől, kiosztásra kerültek a feladatlapok, majd az előzetesen megalkotott csapatok izgatottan, de mégis nagy örömmel vágtak neki az akadályversenynek.

Ezen a napon nyílt meg továbbá az a kiállítás is, amely a régi francia gimnáziumot és a húszas-harmincas évek világtörténelmi eseményeit mutatja be. A kiállításon a korábban meghirdetett fotópályázat díjnyertes alkotásai is megtekinthetők.

A verseny több állomásból állt. Voltak állomások az iskola területén belül, valamint az egyetemen, a fácánsori templomban és az erdei tornacsarnok mögötti premontrei temetőben is. Az egyes helyszíneken a felügyelő tanárok (és a segítő diákok) gondosan előkészített, játékos feladatokkal várták a versenyző csapatokat. Akadt állomás, ahol egy kirakó darabjait kellett összeilleszteni, akadt olyan is, ahol zenei ismereteinket kellett felhasználnunk, de lehetőségünk volt megismerkedni a Morse-ábécével (köszönet érte cserkész öregdiákjainknak), hajdani diákok tanulmányi eredményeibe pillanthattunk bele, és még számos játékos, kreatív feladatot próbálhattunk ki. Az utolsó állomás végeztével feladatlapjainkat az A épület portáján kellett leadnunk, ahol a javítótanárok azonnal hozzá is kezdtek azok kiértékeléséhez. A feladatfüzetnek köszönhetően széles körű ismeretre tehattünk szert gimnáziumunkról.

Úgy gondolom, a rendhagyó szombati nap mindannyiunk számára felejthetetlen élményeket adott: együtt ünnepelhettük iskolánk 90. születésnapját. Nagy hálával tartozunk mi, diákok az iskola vezetőségének és a tantestületnek áldozatos és fáradtságos munkájukért, a szervezésben és lebonyolításban szorgalmasan segítő diáktársainknak és a szülőknek, akik a folyamatos tea- és szendvicsutánpótlásról gondoskodtak.

Bízunk benne, hogy röpke tíz év elteltével a 100. születésnapot is hasonló keretek között, együtt, jó kedvben ünnepelhetjük!

A GÖDÖLLŐI PREMONTREI GIMNÁZIUM TANULÓINAK KIRÁNDULÁSA A FELVIDÉKEN

Iskolánk, a Premontrei Szent Norbert Gimnázium és Egyházzenei Szakközépiskola 45 diákja tanáraink kíséretében 2014. október 14-én tanulmányi kiránduláson vett részt a Felvidék keleti részében. Célunk volt, hogy a jászói premontrei apátságához tartozó helyeket, iskolákat meglátogassuk Kassán és Rozsnyón, hiszen iskolánk is a jászói rend által alapított iskola volt 1924-ben.

Reggel 6 órakor indult autóbuszunk Gödöllőről, Hernád- és Tornyosnémetinél léptük át a szlovák-magyar határt. Nemsokára megérkeztünk utunk első állomására, Kassára, ahol először a gyönyörű premontrei templomot néztük meg, majd a régi rendház épületét, mely-

nek első emeletén ma a magyar főkonzulátus működik. Ezután átsétáltunk a nemrég újraindult premontrei gimnáziumba, ahol meséltek a régi időről és az újrakezdésről.

A premontrei emlékek és gimnázium megtekintése után idegenvezetőnkkel megnéztük a régi börtön épületét, II. Rákóczi Ferenc szobrát és rodostói házának mását. Ezután a történelmi városházát, a régi várfal egy megmaradt bástyáját látogattuk meg, majd a Nemzeti Színházat, mely előtt zenélő szökőkút csobogott.

Ámulatba ejtett bennünket a gyönyörű Szent Erzsébet dóm, melynek altemplomában nemzeti színű szalagokkal átkötött koszorúk borították a szarkofágokat és mi meghatódva álltunk II. Rákóczi Ferenc sírja előtt.

Utazásunk következő helyszíne Jászó volt, ahol meglátogattuk az apátság templomát, melynek altemplom részében nyugszik dr. Takács Menyhért Ferenc premontrei prelátus, ő alapította 1924-ben gödöllői gimnáziumunkat. Sajnos megvilágítás hiányában csak kevesen jutottunk le ide, de mi elhelyeztük a megemlékezés virágait a sírnál. Megnéztük az apátságot, a rendházat, a kertet, a sírkertet és gazdag könyvtárat, ahol sok értékes és különleges könyvet láthattunk.

Utolsó állomásként Rozsnyón jártunk. Természetesen ellátogattunk a régi premontrei gimnáziumba, ahol jelenleg a P. J. Safarik állami gimnázium működik, itt az igazgatóhelyettes vezetésével ismerkedtünk meg a gimnáziumba folyó munkával.

Különleges volt ez az út, mert gyönyörű helyekre látogattunk el, a történelmi Magyarország jelentős városaiba és premontrei gimnazistákként megismerkedhettünk premontrei rendi emlékekkel is. Sok szép élménnyel, tudásban és lelkiekben gazdagodva térünk vissza Gödöllőre.

Köszönjük a Rákóczi Szövetségnek, hogy támogattak, és lehetővé tették számunkra, hogy mindezekben a csodálatos élményekben részesülhettünk!

Kulcsár Virág 9.c

BOTRÁNYMENTES GÓLYATÁBOROZTATÁS

Mielőtt hivatalosan meghirdetnénk a tábor, már azelőtt várólistát kell vezetnünk a túljelentkezőkről – ennyire jó a Premis Nagytábor. Épp emiatt hatalmas a teher a szervezők vállán, vagyis a sajátunkon. Pont olyan jó volt a tábor, mint tavaly? Akkor magunkba kell nézni és elgondolkodni, hogy hol rontottunk el valamit. Túlzásnak tűnhet ez a szigor, de aki egyszer is eljön és eltölti azt az egy nyári hetet a premis utódainkkal, láthatja: értük megéri kihozni magunkból a maximumot.

Második éve biztosította számunkra a helyszínt a Csobánkai Közép-európai Cserkészpark, biztosítva a szép természetközeli környezetet és a programokhoz szükséges hatalmas szabadon felhasználható területet. A tavalyi év hajnali útjai az egyik szentendrei áruházba pedig rádöbbsentettek minket arra, hogy hiába az étellel való érintkezés személyes romantikája, száz-húsz főre nem móka reggelit csinálni – így a táborozók idén háromszor kaptak bőséges, változatos ennivalót, mi pedig kialudtuk magunkat. Ez volt az egyetlen igazi változás az eddigi évekhez képest, a reggelit is rendeltük. A programok nagy része ismert volt tavalyról: a lelkinappal, kis túrával, ki-mit-tuddal a kötelezőket teljesítettük, minden mást pedig igyekeztünk az egész táborot átszövő keretmese – lovagkor – alapján alakítani.

A lebonyolításban és főleg a megszervezésben sokat segített a szervezői csapat összetétele. A résztvevő tanárok egy része is öregdiák volt, míg a maradék helyeket az utóbbi pár évben érettségizett osztályok egykori diákjai töltötték fel. Ez a felállás már több éve konzisztens és működő, nem munkaként tekintünk a táborra, hanem a barátainkkal töltött egy hétként, és ez a pozitív hangulat rányomja a bélyegét a táborra, amit a résztvevők is megéreznek.

A legtöbb, gólyákhoz kapcsolódó esemény egyben rémtörténet is, a sajtót is több hír járta be az utóbbi időben, ezzel szemben a Nagytáborra ez abszolút nem jellemző. A premontrei szemléletmódba jobban bevonja az új diákokat a barátságos közeg, a közvetlen és egyenrangú kapcsolat a diákok, öregdiákok és tanárok között. Ehhez szükség van a táborozó csapat közel felét alkotó felsőbb évesekre is. Némelyiküknel, főleg a két év múlva végző, negyedik táborukban résztvevők esetében, azt éreztük, hogy bizonyos feladatokban olyan megbízhatóan és készségesen segítenek, mintha maguk is szervezők lennének.

A szervezés legnagyobb előnye és az egyik legfőbb öröm, láthatjuk, hogy a premis utánpótlás biztosítva van. A gólyaévfolyam idén is zseniális, remek diákokból áll össze. A nagyon kirívó és ritka kivételektől eltekintve azt érezzük, hogy ezt a közel hatvan helyet a két kilencedikes osztályban ismét sikerült megtölteni „premis-alapanyaggal.” A nagy többség úgy jön ide, hogy tudja – testvértől, ismerőstől – mit jelent a premontrei, és ők magukkal rántják azokat, akik teljesen vakon választották az iskolát. Emiatt a legfőbb érdeme a tábornak az, hogy az esetleges kétkedők már nyáron biztosak lehetnek benne, hogy gyümölcsöző, barátsággal és vidámsággal teli négy vagy öt év áll előttük. Láthatják, hogy nagyon jól döntöttek a továbbtanulásról. Szerintem ez idén is összejött, és sikeres táborot zártunk.

Mile Marió

NAVIGARE NECESSE EST!

Latin mondás – *Hajózni szükséges!* – szellemében vágott neki lelkes csapatunk egy derűs júliusi napon az idei tanári kenutúrájának a Szigetközben. A hajóskapitányi posztot ezúttal is Pál Zsolt tanár úr töltötte be, bár szalmakalapját elnézve inkább valami székel Matula bácsira emlékeztető külsővel merítette evezőlapátját a Mosoni-Duna habjaiba, nem is szólva Seres Pista bá' patinás cowboykalapjáról. Hét csónakkal, 28 főnyi legénységgel indultunk útnak Rajkánál, hogy négy nap és mintegy 90 km múlva Győr városában érhesünk partot.

Hajósinasból nem volt hiány: 11 kiskorú erősítette a csapatot, úgyhogy a felnőtteknek szinte csak a kormányzás nemes feladata jutott. Persze ez sem volt gyerekjáték, amint azt a két vízbe borulás is bizonyítja. De fogjuk rá, hogy a felső folyószakasz erős sodrása és a hajó ingtagsága volt a ludas, a szereplők kilétét pedig fedje jótékony homály – már csak személyes érintettség okán is. Aki kíváncsi rá, jöjjön el a következő vízitúrára! Garantáltan hallani fog róla a tábor tűz körül ülve hallgatott esti mesékben, vagy valamelyik székely népballada átköltésében Hanna szívet melengető előadásában.

Napirendünk minden nap nagyjából ugyanaz volt: nem túl korai kelés, kikászálódás a sátorból, ráérs reggeli, majd szedtük a sátorfánkat, és útnak indultunk az aznap meghódítandó távra. Az időjárás erősen a kegyeibe fogadott minket, mert amíg a hírek szerint az itthoniak naponta kaptak az égi áldásból, mi jobbára csak alulról lettünk vizesek; csupán egy nap kellett

az eső miatt kicsit későbbre halasztani a vízre szállást. A napkorong az égről nevetve nézett le ránk, mi pedig élveztük, hogy egy-egy hajtósabb szakasz után összekapaszkodva süttethettük, illetve megtömhettük a hasunkat a hordókból elővarázsolt sokféle csemegével. Persze azért így is eléggé megéhezünk, mire elértünk a következő táborhelyre. Gyors sátorverés után izgatottan szimatoltuk, mi rotyog aznap Pál Erika néni bográcsában. A mielőbbi eredmény elérése érdekében a munkaszolgálatól sem riadtunk vissza, amelynek legnehezebb, legkönnyfakasztóbb része kétségkívül a

hagymapucolás volt. Az elkészült étel elfogyasztása már korántsem okozott ekkora gondot, kicsi és nagy egyaránt tisztára nyalta a tányérját a finom vacsora elfogyasztásakor. Aztán csobbanás, játék, kacagás, közös ének és esti mese, ki meddig bírta.

Az utolsó nap már a pihenés jegyében telt: az evezésben megfáradt tagjainkat a győri Rába Quelle élményfürdőben áztattuk ki. Azért még maradt energiánk egy fergeteges vízicsatára, de többen megmászta a felfújható jéghegyet is. Utoljára még tettünk egy sétát Győr nemrég felújított belvárosában, s a székesegyháztól vetettünk egy búcsúpillantást a Duna szelíd hullámaira.

Jövőre veled ugyanitt? Vagy máshol, de a felejthetetlen élmény garantált.

Köszönet érte a szervezőknek és minden táborozónak!

Horváth Tímea

EMLÉKTORNA A PREMIBEN

2013. december 8-án immár 9. alkalommal került megrendezésre az Öregdiák Focitorna, amelyet a néhány hónappal korábban, tragikus hirtelenséggel elhunyt barátunk, Büttner Zsolt (2002/B) emlékének szenteltünk. Zsolti oszlopos tagja volt nem csak az iskolai közösségnek, hanem az iskola focicsapatának is, vele értük el az iskola legnagyobb kispályás futballsikereit. A korábbi öregdiák tornák aktív résztvevője is volt, mindig nagy erőssége volt osztálya illetve évfolyama csapatának. Személyiségéből fakadóan hiányát nem csak

a pályán érezzük. Az előzmények tudatában az eredmény másodlagos volt, azonban színvonalas mérkőzéseket követően a gólkirály Méhes Pál (2014) és Dolhai Máté (2014), legjobb kapus pedig Tóth Ernő (Tippszmiksz) lett, illetve az alábbi sorrend alakult ki:

1.	2014	6.	2000
2.	Tippszmiksz	7.	2001
3.	2002	8.	2005/2006
4.	Pálya Ördögei	9.	Tanárok csapata
5.	Letésem a lantot (2009)		

Dombóvári Gábor

AKI A PÁSTON ÖREGBÍTI A PREMI HÍRNEVÉT: - INTERJÚ GÉMESI CSANÁD ÖREGDIÁKKAL -

A Gémesi családban a vívás hagyomány, te hogyan és mikor kerültél kapcsolatba ezzel a sporttal?

A családukban a vívás valóban tradicionális sportágnak számít, én szinte a vívóteremben születtem. Nem is emlékszem pontosan az első alkalomra, csak hogy mentem a vívóterembe, mert kellett, és mert oda ment mindenki otthonról. A testvéreim közül is mindenki vív vagy vívott, a nővérem és a húgom már abbahagyta, de mi négyen fiúk kitartunk.

Nem érezted a családi hagyomány súlyát?

Engem a családi hagyomány nem nyomott le, inkább csak a motiváló részét éreztem. Mivel a családban mindenki ebben él, támogatni tudtak a nehezebb pillanatokban is. Például amikor pár éve volt egy hosszabb, sikertelen időszakom, és megfordult a fejemben, hogy abbahagyom a vívást, a családom nagyon sokat segített.

2005-ben te nyerted a JÓ TANULÓ, JÓ SPORTOLÓ DÍJAT, mennyi időt töltöttél vívással az iskola mellett és hogyan lehetett ezt összeegyeztetni a tanulással?

A gimnáziumi éveim alatt alapvetően délután voltak az edzések, ez három órát jelentett naponta. Emellett jártam Pestre is edzésre, és rendszeresen voltak versenyek meg edzőtáborok is, ami szintén sok időt elvett. Ugyanakkor a család szemében a tanulás pont olyan fontos volt, mint a vívás, így előfordult, hogy egy rossz jegy miatt nem mehettem edzésre. Egyébként túlzás, hogy olyan jó tanuló lettem volna. Tizedik osztályig inkább közepes teljesítményt nyújtottam, de ennek szerintem nem sok köze volt a sporthoz, inkább csak lusta voltam. Az utolsó két évben már közelítettem a jeleshez, és az érettségim kitűnő lett. Szóval össze lehetett egyeztetni a tanulást és a sportot, csak sok olyan dologra nem jutott időm, ami az osztálytársaimnak természetes volt, de nem éreztem, hogy túl lettem volna terhelve. Egyszer-egyszer fordult elő, hogy verseny vagy edzőtábor miatt le kellett mondanom valamilyen más programot, amire szívesen mentem volna, de ez bárkivel előfordulhat.

Az érettségi után a tanulás és a sportolás közül melyik lett a hangsúlyosabb?

Az érettségikor nem nagyon tudtam, mi akarok lenni, csak azt, hogy valamilyen módon sporttal szeretnék foglalkozni. Nem akartam a Testnevelési Egyetemre felvételizni, mert rossz példákat láttam magam előtt, így a Budapesti Corvinus Egyetemen tanultam tovább, mert szerettem a matekot és a történelmet, és mert amellet tudtam folytatni a vívást. A vívás volt az első, ahhoz igazítottam mindent.

Mivel foglalkozol most? Lehetséges főállású vívóként élni ma Magyarországon?

A vívás a fő tevékenységem ma is. Az egyetemet szerencsésen befejeztem, de nem használtam még semmit a tanultakból, a diplomámhoz pedig még egy nyelvvizsga hiányzik. Azonban fel sem merült bennem, hogy közgazdászként helyezkedjek el. Ami a főállású vívást illeti, nagyjából öt ember van az országban, aki meg tud élni kizárólag a vívásból, és ez csak akkor lehetséges, ha valaki Világ- és Európa Bajnokságon ér el dobogós helyezést. Nekem a vívás mellett van egy részmunkaidős állásom Gödöllőn, ami szintén a sporthoz kapcsolódik, az állami iskolák tornatermeinek kiadását koordinálom, amihez nem kell egész nap egy irodában lenni, így könnyen összeegyeztethető az edzésekkel.

Mi a legkiemelkedőbb eredményed a vívásban?

Tavaly kerültem a felnőtt válogatottba, és idén nyáron az Európa Bajnokságon harmadik lettem egyéniben, és Világbajnokságon harmadik lettünk csapatban.

Hogyan egyeztethető össze az élsport a magánélettel?

Három éve nő ember vagyok, és két és fél hónapja született meg a fiam, szóval, mint a mellékelt ábra mutatja, össze lehet egyeztetni a kettőt. Ehhez kell, hogy a feleségem támogassa a vívásban. Bár nagyon sokat van egyedül a versenyek, edzőtáborok miatt, főleg az utóbbi években, de sosem tett szemrehányást emiatt. Sőt nagyon szeret kijárni a versenyekre, korábban mindig jött szurkolni, most majd meglátjuk, hogy a gyerekkel együtt ez megoldható-e. De abszolút össze lehet egyeztetni a sportot a családdal.

Szeretnéd, hogy a fiad folytassa a családi hagyományt és a vívás, a sport legyen az első az életében?

Kifejezetten örülnék ennek. A sport alapvetően nagyon fontos dolog minden ember életében, másrészt a versenysport nagyon sokat tud adni. Sok időt elvesz, de biztos vagyok benne, hogy nem sok hozzám hasonló korú embernek adatik meg, hogy 35 országban járt már, hogy ennyit utazik, ennyi mindent megtapasztal. A sport sok mindenre megtanított, olyasmikre, mint a küzdeni tudás és az akaraterő. Sokat fejlődtem általa, amiért csak hálás lehetek.

Köszönjük a beszélgetést!

Vancsó Éva

„MINDEN EGYES PILLANATBAN MEGPRÓBÁLTAM ÚGY TANÍTANI, AHOGY DIÁKKOROMBAN SZERETTEM VOLNA, HOGY ENGEM TANÍTSANAK”

- INTERJÚ FEJÉR JÁNOSSAL, A 2013/14-ES TANÉV TANÁRÁVAL -

Fotósként a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemre jártál, hogy kerültél kapcsolatba a tanítással?

Amikor elkezdtem a fotós szakot az egyetemen, volt egy lehetőség, hogy másoddiplomaként tanári képesítést is szerezzek. Megpróbáltam, és felvettek. Volt pár remek tanár, és lassan az egész megtetszett. Aztán időközben kiköltöztem Kállóra, elegendő lett a művészéletből, földet akartam művelni, mezőgazdaságból élni, de rádöbbentem, hogy ebbe a munkába nem lehet fél év alatt beletanulni, ekkor kezdtem munkát keresni. A gyakorlótanításom és a vizsgatanítás is jól sikerült, aztán egy napon felhívott Hidasi Zsófi, hogy van-e kedvem a Premiben tanítani. Nem túl romantikus történet, de így kezdődött. Tavaly fogalmaztam meg magamnak, hogy ez már nem egy pénzszerzési lehetőség, nem egy munkahely, nem csak egy ugródesz-

ka, hanem a végcél. Az már külön szerencse, hogy a Premiben olyan embereket taníthattam, és olyan emberekkel taníthattam együtt, akiket minden szempontból jó volt megismerni, akikkel jó volt együtt lenni.

Hogyan kelted fel a diákok érdeklődését egy művészeti tárgy iránt?

Akkor tartottam sikeresnek egy órát, ha én és a diákjaim is úgy éreztük, hogy új dolgot találunk ki, hoztunk létre, és ezt mindenki a sajátjának érezhette, nem csak én mondtam el a saját véleményem. A rajz és művészettörténet tanításban sokan nem indokolják meg, hogy mire jó az egész, egyáltalán számít-e az életben vagy csak időpocsékolás. Én mindig kitértem arra, hogy az adott téma miért nem időpocsékolás.

Szerinted mitől lesz jó egy tanár? Mivel érdemelted ki az év tanára címet?

Azért lettem az év tanára, mert minden egyes pillanatban megpróbáltam úgy tanítani, ahogy diákkoromban szerettem volna, hogy engem tanítsanak. Igyekeztem, hogy korrek legyek, igazságos, ha kell, megértő. Megpróbáltam emberként hozzáállni a diákjaim problémáihoz, de elvártam, hogy cserébe ők is így viszonyuljanak hozzám. Ez a korrektség, azt hiszem, tetszett nekik. Én egyáltalán nem hiszek az „amit szabad Jupiternek, nem szabad a kisökörnek” mondatában. Amit nekem szabad, szabad nekik is. Ha én figyelek, figyeljenek ők is. Sosem vártam el olyan tiszteletet, amit én nem adtam meg. Ezt a kölcsönös bizalmat, elfogadást, szeretetet próbáltam megvalósítani.

Kérlek, fejezd be a következő mondatot: „A tanár olyan, mint a ...”

Olyan, mint a szobrász, aki fából készít egy szobrot. Elsőként a kezét faragja ki, hogy a szobor maga is meg tudja fogni a vésőt, és onnantól kezdve dolgozhasson saját magán, fejleszthesse magát.

Mi a legszebb élményed tanárként?

A diákok sokszor megvártak, és megköszönték az órát. Egyszer egy diák azt mondta, hogy olyan dolgokat tanul az órán, amik nem az iskolába valók, mert az életről is tanulunk. Erről kell, hogy szóljon a tanítás.

Köszönjük a beszélgetést!

Vancsó Éva

JÖNNEK A NÉMETEK!

2014. szeptember 17.: tizenegy permis diák vár izgatottan a Liszt Ferenc repülőtér 2B terminálján német cserediákjára. A beszélgetések akadoznak, a németek már több mint egy órát késnek, kifogytunk a témákból, és amúgy is, mindenki képzeletben már cserediákjával társalog. Mit mondjak neki? Felismer? Én felismerem?

Minden ajtónyitásra összerezzünk. Ezek vajon ők lesznek? És végre: az ajtó kitárul, és megjelenik egy vidám csoport. Mikor észrevesznek minket, zavartan elhallgatnak, majd elkezdődik egy bizarr „párkeresős” játék. A végén mindenki a saját diákja mellett, majd szinte egyszerre tesszük fel a kérdést: milyen volt az út?

Szerdától keddig lesznek velünk, a hétköznapokon közös programjaink vannak, melyeket Szabóné Varga Kati néni szervezett, mint például a Mátyás templom, Láthatatlan kiállítás, Szentendre, a Gellért-hegy. Délutáni programként pedig, a cserediákok kérésére, az Arena Plaza. Egyébként ez volt a kedvencük. A hétvégét a családokkal töltötték a diákok, de ezeket a

programokat is igyekeztük mi, premisek közösen szervezni, így se a németeknek, se nekünk nem kellett hiányolnunk egymást.

A csoporton belül egyre jobb a hangulat: a vadidegeneket kezdik barátokká kovácsolni a közös élmények. Kedd este már mindenki mindenki barátja, ismerőse. Közeleg a búcsú pillanata: meglepően nehéz. De nem baj, márciusban mi megyünk ki hozzájuk Duisburgba, addig kibírjuk, és úgyis tartjuk a kapcsolatot az internet segítségével.

Szabóné Varga Katalin

ISMÉT A LOVARDA SZÍNPADÁN

Bő másfél évvel ezelőtt a Premontrei Gimnázium kórusának már volt szerencséje a Gödöllői Királyi Kastély Lovardájának színpadán énekelni, az idei őszi fellépés (2014. október 24-én) viszont három szempontból is különlegességnek számított.

Először szólva: a kastély XIII. Liszt Fesztiváljának ünnepi programja ez évben három hangversenyből állt: két hangszeres kamarakonzertből és egy kórus-nyitókonzertből. Ez utóbbi volt a mi feladatunk. Másodszor: a kóruskoncerten kizárólag Liszt-művek hangzottak el, ami talán egy Liszt-fesztiválon nem is annyira meglepő, viszont a hét motettából négynek a zongoraváltozata is megszólalt közvetlenül az azonos nevű kórusmű elhangzása előtt vagy után. Ezek a ragyogó hangszeres művek igen érdekessé és izgalmassá tették a hangverseny zenei élményét. Harmadszor: a kórus összetétele sem volt mindennapi. A plakáton így szerepelt: a 15. Gödöllői Szkolatábor kórusa. Valóban, egy közel egyhetes nyári tábor intenzív kórusmunkájának, néhány hetes őszi rátanulásnak és egy kiadós közös koncert előtti próbának a gyümölcsét hallhatták és láthatták mindazok, akik eljöttek erre az estére. A mintegy hatvan fős kórusban a Premontrei Gimnázium egyházzeneszei és gimnazistái énekeltek, a Budapesti Énekes Iskola nagyműhelyének tagjai, valamint még néhány zeneakadémista és tanárkolléga, akik majdnem mindannyian részesei voltak a nyári szkolatábor koncert előkészületeinek is.

A 15. Gödöllői Szkolatábor kórusát Bubnó Tamás, a Szent Efrém Férfikar művészeti vezetője (és egyben iskolánk egykori tanára) vezényelte kiváló stílusérzéssel és zeneiséggel. Karigazgatók Bubnó Tamás, Magay Judit és Kocsis Csaba voltak (áldozatos munkájukért köszönet illeti őket!), a motettákat orgonán Farkas Domonkos kísérte (aki egyházzenei képzésünk friss zenetanára), zongorán és harmóniumon Balogh Piusz játszott. A hangverseny címe a következő volt: Liszt egyházi kórusművei hangszerkísérettel és zongoraváltozatban.

Liszt Ferenc több egyházi szövegű kórusművet komponált a nagy oratorikus művein kívül is. Ezeknek a daraboknak nagy részét szerette ellátni diszkrét orgonakísérettel, sőt némelyik kórusműnek többféle szóló hangszeres változatát is elkészítette: a zongora és orgona verzió gyakori volt nála, de harmóniumváltozatok is előfordultak. A hangverseny ezekből a darabokból adott egy rövid válogatást.

Először egy igazi különlegesség hangzott el: Liszt Ferenc egyetlen ószláv nyelvű egyházi kompozíciója eredeti, férfikari megszólalásában. A szerző 1863-ban Rómában komponálta a művet a szlávok apostolainak, Szent Cirill és Szent Metód tiszteletére, akiknek akkor (1863-ban)

pannóniai és morvaországi működésének 1000 éves évfordulóját ünnepelték. A **Slavimo slavno slaveni** (férfikar, 1863) szövege: *Szlávok, ünnepelve üljük az ezeréves ünnepet, mely óta népiünk a kereszt magasztos jelét viseli. Dicsőség Szaloniki szülötteinek! Dicsőség Cirillnek és Metódnak!* Ezután rögtön a darab zongoraváltozata következett, melynek érdekessége, hogy Liszt egy sajátos zongorautójátékot is írt a rövid kompozíció végére, mely a kórusműben nem szerepel.

Az 1869-es vegyeskari (D-dúr) **Ave Maria** a „Kilenc egyházi kórusmű” c. sorozat egyike, egyszerű, áttetsző harmonizálású darab. Elhangzása után ismét a mű zongoraváltozata következett, mely egy kis szekunddal lejjebb, Desz-dúrban szólalt meg. A zongoradarabban kétszer lehetett hallani a teljes motettát, először a kórusműhöz hasonló, egyszerű módon, majd folytatólagosan egy szabadabb zongora feldolgozásban.

Az **O salutaris hostia** motetta az Oltáriszentség tiszteletére 1871-ben íródott Aquino-i Szent Tamás híres úrnapi himnuszának, a **Verbum supernum prodiens**-nek utolsó előtti versszakára. Szövege: *Ó, üdvösséges áldozat, / Ki mennybe ajtót társz nekünk, / Hadak támadnak, adj erőt, / Szorongatás közt légy velünk! Amen.*

Venantius Fortunatus 6. századi költeménye, a Mária-vesperások híres himnusza, az **Ave maris stella** szövege így hangzik: 1. *Tengernek Csillaga, / Isten édesanyja, / üdvözlégy, mindig szűz, / menny boldog kapuja!* 2. *Te, kinek Gábrriel / ajka mondott Ávét, / tégy közöttünk békét, / fordítsd Eva nevét!* 3. *Szabadíts rabokat, / adj fényt a vakoknak, / űzd el bajainkat, / igényeld javunkat!* 4. *Mutasd, hogy anyánk vagy, / hallja meg imádat, / ki értünk fiaddá / születni nem átallt.* 5. *Kiváltságos szent szűz, / mindenek közt enyhe, / oldd föl bűneinket, / enyhíts, tisztíts minket!* 6. *Mosd meg életünket, / készítsd el utunkat, / hogy örök örömben / lássuk Jézusunkat!* 7. *Istennek dicséret, / Krisztusnak dicsőség, / Szentlélekkel együtt / Hármassal tisztességg. Amen.* A kórusmű 1865-ben vagy 1866-ban készült, a zongora- ill. harmóniumváltozata néhány évvel később. A darab annyira könnyed és légies, mégis meghitt, hogy szinte egy velencei gondoladal hatását kelti. Először a motetta nagyon érdekes harmóniumváltozata hangzott el, majd a vegyeskari kórusmű orgonakísérettel.

Ezek után két olyan kórusmű következett, mely Liszt kései alkotóperiódusából való. Az egyiket halála előtt egy évvel, 1885-ben, a másikat 1884-ben komponálta. A **Salve Regina** hangszerkíséret nélküli tétel a híres középkori Mária-antifóna legelső sorát ismételteti, mintegy szemlélődve a szöveg fölött: *Üdvözlégy Királynő, irgalmasság Anyja!* A **Qui seminant in lacrimis** orgonakíséretes motetta a 125. zsoltár 5. versét dolgozza fel nagyívű dallamokkal. Szövege: *Akik könnyhullatással vetnek, örvendéssel aratnak.*

A nagyszabású A-dúr **Ave Maria**-t Liszt 1853-ban komponálta. Zongoraváltozata egy kis szekunddal följebb szól, B-dúrban, mely a „Költői és vallásos harmóniák” c. tíz zongoradarabból álló sorozatban kapott helyet. A hangverseny befejezéséként maga a kórusmű következett: angyali üdvözet, **Ave Maria** 1853-ból.

Balogh P. Piusz O. Praem.

MÍNUSZ ENERGIA, PLUSZ SZEMLELETFORMÁLÁS A PREMONTREI GIMNÁZIUMBAN

A Premontrei Szent Norbert Gimnázium mintegy 36 millió Ft vissza nem térítendő támogatást nyert az iskola világítási rendszerének korszerűsítésére, valamint napkollektoros rendszer kiépítésére. A pályázat benyújtására az Új Széchenyi Terv, Környezet és Energia Operatív Programjának keretében nyílt lehetőség.

Az idén kora tavasszal kiírt KEOP pályázat célja az épületenergetikai fejlesztés és a megújuló energiák használatának elterjesztése. Természetesen az sem elhanyagolandó, hogy csökkenjen az intézmény energiaköltsége, amely igen jelentős tétel egy iskola költségvetésében. A kiírás szerint egyszerre kétféle energiatakarékossági fejlesztésre kellett pályázatot benyújtani, így esett a választás világításkorszerűsítésre, illetve napkollektor rendszer kiépítésére. A világításkorszerűsítés keretében a sportcsarnokban és az iskola B épületében kicseréltük a régi, hagyományos fénycsöveket LED-es megvilágítá-

sú fénycsövekre. A konyha és a kollégium melegvíz szükségletét pedig ezentúl részben a napkollektor rendszer fogja biztosítani. A beépített érzékelők segítségével a napkollektor rendszer minden lényeges adatát folyamatosan nyomon lehet követni az interneten. Követni lehet a kollektor teljesítményét, az odamenő, illetve visszatérő víz hőmérsékletét, a megtermelt energiát, a Ft-okban mért megtakarítást és még számos adatot, amely a diákok számára is érdekes lehet. Akár tanórákon is felhasználhatóak ezek az adatok, amelyeknek segítségével az életből vett példák alapján lehet feladatokat alkotni.

Mivel a LED-es világítás jóval kevesebbet fogyaszt, a villamos- és hőenergiában megtakarított költség éves szinten néhány millió Ft-ra tehető. Emellett rendkívül fontos a szemléletformálás is a diákok és a szülők körében, hogy mindezek, a napkollektortól kezdve a napeleмен, LED-es világításon vagy házszigetelésen keresztül akár a passzív házig, egyaránt olyan lehetőségek, amelyek pénztárcát kímélnék és szemléletet formálnak.

A Premontrei Szent Norbert Gimnázium eddig is ökoiskolaként működött, a beruházás így hozzájárul a diákok körében a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismeretek bővítéséhez is. Az Új Széchenyi Terv keretében megvalósult fejlesztésnek köszönhetően az iskolában tanuló diákok és szüleik, illetve a gödöllői lakosság körében növekedhet a megújuló energiaforrásokat alkalmazó technológiák ismertsége és elfogadottsága.

Bárdy Péter

A GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁK EGYESÜLET HÍREI

Elhunytak: Rész Albert (1943) 2014. 04. 19. Stuttgart; Dr. Göttinger Károlyné Sebestyén Judit (1940) 2014. 04. 24. Gödöllő; Szabó János (1942) 2014. 06. 30. Gödöllő; Fejéregyházi Sándor (1944) 2014. 08. 12. Budapest; Mayer László (1945) 2014. 11. 15. Budapest

Házasságot kötöttek: Sodró Bernadett és Benyhe Miklós (2008) 2014. 06. 28.; Benyhe Móri Krisztina és Benyhe Pál (2011/A) 2014. 08. 30.; Dankó Borbála (2010/A) és Németh Márk 2014. 10. 11.; Könczöl Katalin (2003/A) és Dunai Zsolt 2014. 07. 26.; Koncsik Borbála Veronika és Nagy Dávid (2007/A) 2014. 10. 25.; Petneházy Réka (2006/A) és Rév Bence 2014. 08. 23.

Változások bejelentése: A nyilvántartás és a postázás érdekében kérjük a címváltozás közlését. Házasságkötésről, diáktárs elhunytáról kérünk értesítést a hozzátartozóktól, hogy közzétehessek.

Tagdíj és befizetések: A 2014. évi tagdíj 1500 Ft, a még nem dolgozó tagoké 1000 Ft. Néhány tagtársunk – bizonyára elfelejtve – 1-2 éve nem fizetett tagdíjat. Az Egyesület Választmánya a nem fizetőknek türelmi időt adott, de – az Alapszabály értelmében – a nem fizető önmagát zárja ki a tagságból. A hátralékot is kérjük az egyesületi csekken (ne alapítványi csekken) befizetni! Belföldi befizetés az Egyesület részére a Gödöllői OTP-nél kezelt **11742049-20260804** számlaszámra bármelyik OTP pénztárnál. E befizetés előnyösebb, mint a postahivatalokon keresztül. Belföldiek számára csekket mellékelünk. Külföldön élő tagtársaink lehetőleg személyesen vagy osztálytárs útján fizessenek. Ha nincs más mód, a Gödöllői OTP-hez utalhatnak, de ez költséges. Ennek adatai: IBAN szám: HU98 1174 2049 2026 0804 0000 0000 (erre lehet hivatkozni); a swift kód: OTPVHUHB; a bank címe: OTP Bank Gödöllő, 2100 Gödöllő, Szabadság tér 12-13.

Az iskola alapítványának számlaszámára is köszönettel várunk adományokat. (A Gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnáziumot és Tanulóit Segítő Közhasznú Alapítvány 11742049-20283609)

Kérés: Az Egyesület eddigi pénzkeretei megfogyatkoztak. Szeretnénk éves terveinket megvalósítani: a körlevelek kiadását, szétküldését, rászorulókat segítyezését, diákok jutalmazását. Mindehhez kérjük a tagdíjon felüli további segítyéseket is – köszönettel!

Tagtoborzás: Aki tud olyan diáktársunkról, aki nem tagja az Egyesületnek, értesítse öregdiákközösségünkönkről. Címüket küldjék el az Egyesület vezetőségének.

Jubiláló évfolyamok 2014-ben: az 1934-ben, 1939-ben, 1944-ben, 1949-ben, 2004-ben és 2009-ben érettségizett öregdiákok tartották meg ötvenkénti beszámolójukat és összejövetelüket.

Könyvvásárlási lehetőség: A 4. Emlékkönyv, az 1. Emlékkönyv javított kiadása; a Mécs László és a Szondy Klári könyv, a 2. és a 3. Emlékkönyv (utóbbi kétkötetes) kiadványonként 1000 Ft-ért megvásárolhatók Gödöllőn. Postázásukat is lehet kérni az Egyesület gödöllői címén.

Címünk: *Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete*, 2100 Gödöllő, Fácán sor 3., Tel.: 06 28/430-879

Polcz Iván: 1126 Budapest, Fodor u. 25. (ipolcz@t-online.hu) Tel.: 06 1/395-4703

Várady-Brenner András: 1221 Budapest, Bimbó u. 7. (varadybrenner@t-online.hu) Tel.: 06 1/226-4852

Holczinger András: 2100 Gödöllő, Ibolya u. 54. (holczi@gmail.com) Tel.: 06 20/297-5515

IMPRESSZUM

SZERKESZTŐK: **Mayer László †**, Kissné Papp Gabriella, Szűcs Ágnes

LEKTOR, KORREKTOR: Szűcs Ágnes

KIADÓ: Szent István Egyetemi Nyomda, Gödöllő, 2014. november 25.